

Agder Fylkeskommune
Att:
Postboks 788 Stoa
4809 Arendal

Høringsnotat - høring av deltakerforskriften for 2026

1. Innledning

På bestilling datert 11. juni 2025, med tilleggsbestilling av 16. juni, 2025 fra Nærings- og fiskeridepartementet sendes med dette deltakerforskriften for 2026 på høring. Høringsfristen er **10.11.2025**.

Forskriften vil bli fastsatt i medhold av någjeldende § 21 i deltakerloven. Forslaget ser ikke hen til at Stortinget i lov 5. mars 2021 nr. 7 har vedtatt å endre deltakerloven § 21, da det enda ikke er fastsatt ikrafttredelsestidspunkt for denne loven. Lovendringen i deltakerloven er en del av oppfølgingen av Stortingets vedtak om å erstatte dagens konsesjoner og deltakeradganger med en ny felles fiskeritillatelse, jf. Meld. St. 32 (2018-2019), *Et kvotesystem for økt verdiskaping* – kvotemeldingen, kapittel 3.1. Departementet vil på et senere tidspunkt komme tilbake til når det eventuelt kan være aktuelt å iverksette denne lovendringen.

Høringen omfatter følgende tema:

- ✓ En vurdering av om overgangsordning for fartøy uten én enkelt majoritetseier som drev fiske i åpen gruppe etter kongekrabbe 2023, bør avvikles fra 2026 eller ikke.
- ✓ Et forslag om å adgangsregulere kystfisket etter kveite med en åpen gruppe i deltakerforskriften. Det skal legges opp til at vanlige vilkår for deltakelse i åpen gruppe gjelder også for kystfiske etter kveite, herunder størrelsesbegrensning for fartøyet, krav om manntallsføring av eier og høvedsmann, krav om fartøyets egnethet, bemanning og utrustning og krav om at eier må stå om bord.
- ✓ En vurdering av om det skal gjelde krav om at én enkeltperson må eie mer enn 50 prosent av fartøyet i kystfisket etter kveite åpen gruppe, og om det bør gjelde en overgangsordning for en slik regel.

- ✓ Anmodning om innspill på behovet for å innføre vilkår om at eier må være høvedsmann i fisket etter blåkveite.

Utover ovennevnte foreslås en endring i deltakerforskriften § 32 som regulerer åpen gruppe i fisket etter rognkjeks i Nordland, Troms og Finnmark. Endringen er uten betydning for bestemmelsens materielle innhold. Se forslag til endring i forskriftstekst.

Ellers foreslås det ikke andre endringer i bestemmelsene i deltakerforskriften for 2026. Deltakerforskriften finnes på [Forskrift om adgang til å delta i kystfartøygruppens fiske og enkelte andre fiskerier i 2025 - Lovdata](#). Tabeller og illustrasjoner i denne høringen er utarbeidet av Fiskeridirektoratet med grunnlag i egne data.

2. Spørsmål om videreføring av overgangsordning for fartøy uten en enkelt majoritetseier som fangstet kongekrabbe innenfor kvoteregulert område i åpen gruppe i 2023

Fra 2024 ble eierskapskravet for å delta i åpen gruppe ved fangst av kongekrabbe innenfor kvoteregulert område innskjerpet. Denne innskjerpelsen innebar at fartøy i gruppen skal eies av én fysisk majoritetseier (direkte eller indirekte gjennom foretak). Samtidig ble det innført en overgangsordning for 2024 om at fartøyet likevel kan delta uten én enkeltperson som majoritetseier, dersom fartøyet har samme eierkonstellasjon som det deltok med i åpen gruppe i dette fisket i 2023.

Denne overgangsregelen ble videreført for 2025, og fremgår av § 39 første ledd bokstav e) i deltakerforskriften for 2025.

Det er tilsvarende eierskapskrav for åpen gruppe i kystfisket etter torsk, hyse og sei nord for 62°N. Regelen ble innført i 2023, og det ble gitt en overgangsregel som varte ut reguleringsåret 2024.

Tabell 1 under viser fordelingen mellom majoritetseier og minoritetseier i åpen gruppe for fangst av kongekrabbe i kvoteregulert område pr. 31.12.2024.

Tabell 1

Fartøy med og uten majoritetseier åpen gruppe kongekrabbe, 2020-2025						
Gyldig tilknyttede "tillatelser"						
	2020	2021	2022	2023	2024	2025 ¹⁾
Antall fartøy i åpen gruppe	771	884	960	1 014	1 068	940
- herav fartøy med fangst av kongekrabbe	675	773	833	893	923	741
Antall fartøy med majoritetseier	756	868	940	983	1 043	919
Antall fartøy uten majoritetseier hele eller deler av året	15	16	20	31	25	21
- herav fartøy med fangst av kongekrabbe	14	14	17	25	20	6
Andel fartøy uten majoritetseier hele eller deler av året	1,95 %	1,81 %	2,08 %	3,06 %	2,34 %	2,23 %
Andel fartøy uten majoritetseier hele eller deler av året som har hatt fangst av kongekrabbe	2,07 %	1,81 %	2,04 %	2,80 %	2,17 %	0,81 %

¹⁾ Tall pr. 25.08.2025

Tall i tabellen er korrigert sammenlignet med tilsvarende tabell i høring om deltakerforskriften for 2025.

Tabellen viser at det har skjedd en gradvis tilpasning til ny bestemmelse om eierskapsbegrensning. Når det gjelder antall fartøy uten én enkeltperson som majoritetseier

som har benyttet seg av adgangen til å fangste kongekrabbe, viser tallene at det er en langt større nedgang fra 2024 til 2025 sammenlignet med endringen fra 2023 til 2024.

Departementet har bedt om at Fiskeridirektoratet foretar en vurdering i denne høringsrunden om overgangsordningen bør avvikles eller videreføres for 2026.

Etter Fiskeridirektoratets syn bør en overgangsordning ikke gis for lang varighet. Mange fartøyeiere har allerede tilpasset seg eierskapsbegrensningsregelen, og overgangsordninger fører generelt til utsettelse av tilpasning. Slike ordninger kan også gi ubalanse i fartøygruppen i det aktuelle fiskeriet. Fiskeridirektoratet viser særlig til at andelen fartøy uten én enkeltperson som majoritetseier og som har fangstet kongekrabbe utgjør kun 0,81 % av det samlede antall av fartøy i åpen gruppe som har fangstet kongekrabbe.

Fiskeridirektoratet er av den oppfatning at det ikke er hensiktsmessig å opprettholde en overgangsordning når færre enn én av hundre av det samlede antall fartøy i gruppen som driver fangst i det aktuelle fiskeriet, ikke har tilpasset seg nye eierskapskrav.

Overgangsordningen for torsk, hyse og sei, som vist til over, ble heller ikke videreført ut over opprinnelig fastsatt periode.

På denne bakgrunn mener Fiskeridirektoratet at overgangsordningen bør avvikles fra 2026.

Vi ber om høringsinstansenes syn på om gjeldende overgangsordning for 2025 skal videreføres eller avvikles for 2026.

3. Adgangsregulering av kystfisket etter kveite

Innledning

Kveite er i dag et åpent fiskeri regulert med fartøykvoter, men uten adgangsregulering. Dette betyr blant annet at det er mer usikkerhet med hensyn til hvor mange fartøy som vil delta enn om fiskeriet er uten adgangsregulering. Ved innføring av vilkår for å delta i fisket etter kveite (adgangsregulering) vil forvaltningens arbeid med kvotefastsettelse og annen regulering være enklere.

De siste årene har gradvis flere fartøy fisket et stadig større kvantum kveite. I høringen om reguleringstiltak i fisket etter kveite og breiflabb fra januar 2025, fremgår det at årsaker til dette trolig er både bestandsøkning og økt fisketrykk over tid.

På bakgrunn av bestandsvurdering og økt fangstinnsett i direktefisket etter kveite, er det gradvis innført strengere reguleringstiltak i fisket etter kveite for å begrense beskatningstrykket. Det ble blant annet innført redskapsbegrensninger, forbud mot fiske med krok nord for 62°N, økt minstemål, strengere bifangstregulering i fredningsperioden og rapporteringskrav som et resultat av høring om forslag til reguleringstiltak høsten 2022.

Kveitebestanden er delt inn i to forvaltningsenheter, sør og nord for 62°N, blant annet basert på den historiske utviklingen i fisket for de to områdene. Historisk har reguleringen variert noe mellom de to områdene. Havforskningsinstituttet gjorde i 2024 bestandsvurderinger av de to forvaltningsenhetene, hvor de anbefalte en totalkvote for fisket i nord og nullfiske i sør.

I tildelingsbrevet fra NFD til Fiskeridirektoratet for 2024 ble betydningen av en bærekraftig forvaltning av kveitebestanden understreket, og her heter det at: «Kveite er en art som krever særlig oppfølging i 2024, i lys om varsler om økt beskatning og mindre fangst per enhet

innsats. Fiskeridirektoratet bes om å fremme forslag om mer effektive tiltak for å begrense fisketrykket på kveite i tråd med en føre-var-tilnærming, inkludert tiltak rettet mot fritids- og turistfiske.» Samtidig ba Nærings- og fiskeridepartementet (NFD) Fiskeridirektoratet fremme forslag om «innsatsreguleringer i fisket etter kveite sør for 62° N, med sikte på gjenoppbygging av bestanden...».

Som vist til innledningsvis, sendte Fiskeridirektoratet i januar 2025 ut en ny høring med forslag til ytterligere reguleringstiltak. Fra 2025 ble således fredningsperioden utvidet til 20. april og det ble samtidig innført fartøykvote (maksimalkvote).

De reguleringsmessige tiltakene er ikke speilet i en tilsvarende adgangsregulering til fisket, noe som er naturlig når det innføres fartøykvoter. I denne høringen fremmes forslag til adgangsregulering av fisket etter kveite med en åpen gruppe i tråd med bestilling av 16.06.2025 fra Nærings- og fiskeridepartementet.

Departementets bestilling lyder:

Departementet vil med dette be om at Fiskeridirektoratet innarbeider i nevnte høring et forslag om å adgangsregulere kystfisket etter kveite med en åpen gruppe i deltakerforskriften. Det skal legges opp til at vanlige vilkår for deltakelse i åpen gruppe gjelder også for kystfiske etter kveite, herunder størrelsesbegrensning for fartøyet, krav om manntallsføring av eier og høvedsmann, krav om fartøyets egnethet, bemanning og utrustning og krav om at eier må stå om bord. Det bør videre drøftes i høringen om det skal gjelde krav om at en enkeltperson må eie mer enn 50 prosent av fartøyet, og om det bør gjelde en overgangsordning for en slik regel.

Innledningsvis presenteres noe bakgrunnsmateriale helt kort for å gi et bilde av fiskeriet. Vi viser til høringen fra januar 2025 om regulering av fisket som for et fullstendig bilde, se - [Regulering av fisket etter kveite og breiflabb ute på høring](#).

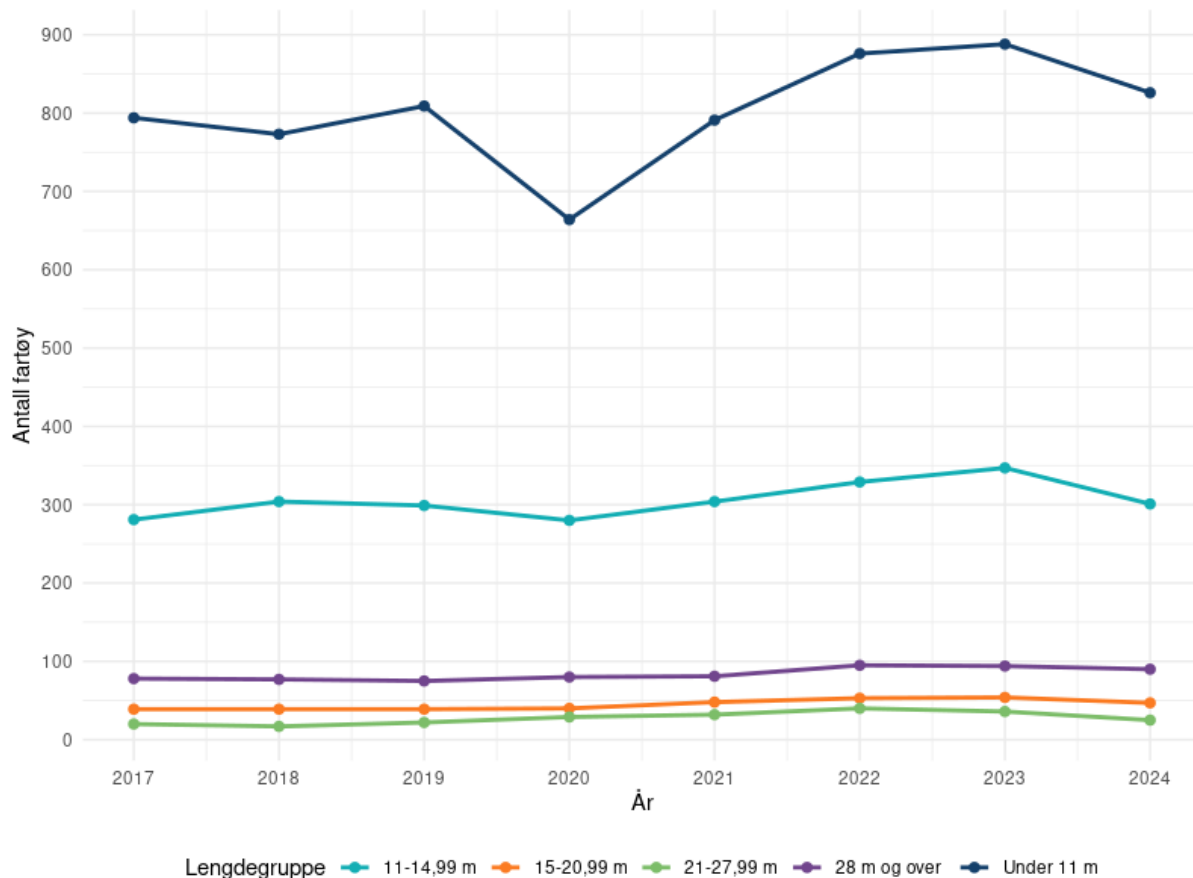

Fiskeriet og fartøy som deltar i fisket etter kveite

Under illustreres hvilke fartøy som har fisket kveite og hvordan landinger fordeler seg på ulike lengdegrupper. Landinger over 200 kg inngår.

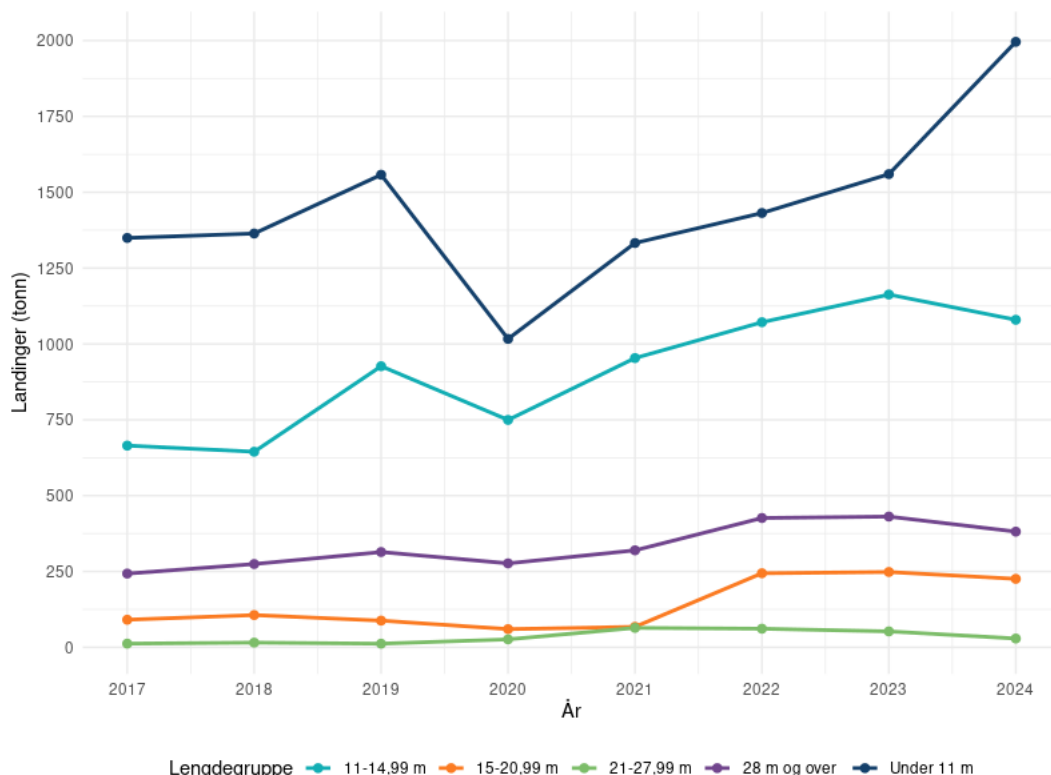
Antall fartøy og lengdegruppe

Figuren under viser antall fartøy og hvilken lengdegruppe de tilhører.

Fangst av kveite – størrelse på landinger

Figuren under viser størrelsen på landinger av kveite for perioden 2017 til 2024 for de ulike lengdegruppene.

Figurene viser at de mindre fartøyene dominerer i kveitefisket og at de også har en stor andel av landingene. De mindre fartøyene driver i stor grad direktefiske, mens landinger for de større fartøyene er som bifangst. Det vises til [Høringsnotat - regulering av fisket etter kveite og breiflabb 2025 | Fiskeridirektoratet](#) for en helhetlig fremstilling.

Generelt om adgangsregulering av et fiskeri med en åpen gruppe

Deltakerforskriften fastsetter vilkår for å delta i åpen gruppe for ulike fiskerier. De fleste fiskerier er regulert både med en åpen og en lukket gruppe. Det er bare fisket etter brisling, blåkveite og rognkjeks i Troms og Finnmark som er adgangsregulert kun med en åpen gruppe for 2025.

Vanlig adgangsregulering av et fiskeri i åpen gruppe, stiller krav både til fartøystørrelse og manntallsføring av eier og høvedsmann. Et grunnkrav for alle fiskeri, er at fartøyet skal være egnet, bemannet og utrustet for det aktuelle fiskeriet. I tillegg er det for de fleste fiskeri, som er regulert med en åpen gruppe, også krav om at eier er høvedsmann. I fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62 grader nord og i fangst av kongekrabbe (åpen gruppe), er det også krav om at en enkeltperson må eie mer enn 50 % av fartøyet.

Deltakerforskriften § 6 setter også begrensninger for hvem som kan delta i åpen gruppe. En fisker kan ikke eie to fartøy og delta både i åpen og lukket gruppe i samme fiskeri. Vedkommende kan heller ikke eie og delta med to fartøy i åpen gruppe i samme fiskeri. Det gjelder egne regler når fartøyet ikke har én enkeltperson som majoritetseier. Det er også slik at i de tilfeller hvor en eier fartøy i åpen gruppe og er medeier i annet fartøy, kan ikke det

andre fartøyet delta i åpen gruppe i samme fiskeri dersom hans eierandel er nødvendig for oppfyllelse av aktivitetskravet for det andre fartøyet.

Fiskeridirektoratet er bedt om å komme med et forslag for adgangsregulering av fisket etter kveite. Fisket etter kveite har i løpet av kort tid gått fra å være et uregulert fiske, til at det for reguleringsåret 2025 ble strammet inn med innføring av fartøykvoter. Når et tidligere uregulert fiskeri adgangsreguleres med en åpen gruppe, kan mye tale for å legge seg på en linje som innledningsvis ikke er altfor streng. Det kan være fornuftig å se hvordan fiskeriet utvikler seg fremover, og foreta tilpasninger etter hvert. For å ivareta grunnleggende hensyn bak etableringen av en åpen gruppe i fisket etter kveite, er likevel Fiskeridirektoratet av den oppfatning at det er hensiktsmessig å vurdere en regel om krav til én majoritetseier ved innføring av adgangsregulering i fisket etter kveite.

I det følgende behandles ulike vilkår for adgangsregulering av fisket etter kveite.

Størrelsesbegrensning fartøy

Fiskeridirektoratet viser til [Høringsnotat - regulering av fisket etter kveite og breiflabb 2025 | Fiskeridirektoratet](#), hvor det går frem at et direktefiske etter kveite nord for 62°N i stor grad har vært et fiske for relativt små fartøy, der de aller fleste som drev direktefiske var fartøy under 11 meter. I høringen vises til at fartøy både under 15 og 11 meter relativt sett lander store kvanta, og at rene fartøykvoter som ikke var differensiert på fartøystørrelse var reguleringsmessig formålstjenlig. For reguleringsåret 2025 er det således innført like fartøykvoter med avregning av bifangst mot fartøykvoten.

Av alle fiskerier som er adgangsregulert i deltakerforskriften, er det kun for fangst av kongekrabbe i åpen gruppe det stilles vilkår om at fartøyet må være over en viss lengde. Når det gjelder en eventuell nedre lengdebegrensning som vilkår for deltakelse i fisket etter kveite, finner ikke Fiskeridirektoratet at en nedre størrelsesbegrensning er hensiktsmessig. Det vises til at uttaket av kveite for den aller minste flåten (eksempelvis under 6 m) er svært lavt. Hensynet til sikkerhet gjør seg gjeldende, men ikke i samme grad som for eksempel i fangst av kongekrabbe.

Fiskeridirektoratet ber om høringsinstansenes synspunkter på innføring av en nedre størrelsesbegrensning i fisket etter kveite i åpen gruppe.

Tabellene under viser direktefiske for ulike fartøygrupper. Direktefiske er her definert som landinger der kveite utgjør mer enn 50 % av fangsten, og at landingen er over 200 kilo.

Antall fartøy med direktefangst av kveite perioden 2020-2024

Lengdegruppe	2020	2021	2022	2023	2024
Under 11 m	449	472	482	496	555
11-14,99 m	71	69	64	76	100
15-20,99 m	1	2	7	4	6
21-27,99 m	1	0	0	0	0
28 m og over	0	0	0	1	0

Sum fangst av kveite i direktefiske fordelt på lengdegruppe i perioden 2020-2024

Lengdegruppe	2020	2021	2022	2023	2024
Under 11 m	629 186	820 291	852 381	915 219	1 280 443
11-14,99 m	317 342	485 265	445 816	533 602	544 583
15-20,99 m	1 205	1 490	170 246	179 365	149 086
21-27,99 m	79	0	0	0	0
28 m og over	0	0	0	1 584	0

Fangst angitt i kilo

Fartøygruppen under 11 meter er gruppen av fartøy som fisker mest kveite både i kvantum og verdi. I tillegg er det også denne gruppen som i størst grad driver direktefiske etter kveite. I fartøygruppen 11-15 meter drives det også et relativt utstrakt direktefiske, mens fartøy over 15 meter i hovedsak ikke driver direktefiske, men leverer kveite som bifangst.

Ettersom svært få fartøy over 15 meter største lengde driver direktefiske etter kveite, kan en øvre fartøylengde under 15 meter synes naturlig. En grense på 15 meter største lengde, vil imidlertid ekskludere en stor andel fartøy og medføre utfordringer med hensyn til hvordan bifangst skal håndteres for fartøy som er større enn 15 meter.

Per i dag lyder bifangstbestemmelsen i regulering av fisket etter kveite nord for 62°N i 2025 § 3:

Det er forbudt å ha bifangst av kveite som ikke kan avregnes fartøykvoten etter § 2.

I 2025 har alle fartøy mulighet til å fiske 4 tonn kveite, og bifangst av kveite trekkes fra denne kvoten. En konsekvens av innføring av en øvre grense på 11 eller 15 meter for fartøy som skal delta i fiske etter kveite, vil være at all fangst fra fartøy over denne lengden er å anse som ulovlig fangst. I og med at større fartøy ikke har et direktefiske etter kveite, er det grunn til å tro at ressursuttaket vil være det samme uavhengig av en eventuell størrelsesbegrensning.

Med en øvre lengdegrense på 11 eller 15 meter, vil de fleste som har et direktefiske etter kveite få anledning til å delta. For fartøy med største lengde over 15 meter må en se nærmere på bifangstbestemmelsen i reguleringsforskriften.

Fiskeridirektoratet ser på denne bakgrunnen at størrelsesbegrensning i fisket etter kveite kan adgangsreguleres på tre ulike måter:

- Fartøyet må være under 11 meter største lengde
- Fartøyet må være under 15 meter største lengde
- Fartøyet må ha et lasteromsvolum under 500 m³ med likelydende bifangstbestemmelse som i dag

Fiskeridirektoratet ber om høringsinstansenes innspill til alternativene om øvre størrelsesbegrensning i kveitefisket.

Krav om manntallsføring av eier og høvedsmann

For fiskerier som har adgangsregulering med en åpen gruppe, er det alminnelig med et vilkår om manntallsføring for eier av fartøyet og høvedsmann. Det er kun i fisket etter blåkveite det stilles særskilt krav om manntallsføring på blad B.

Manntallstatus for eier av fartøy som har fisket kveite, kan si noe om hva som kan være hensiktsmessig å stille som vilkår for en åpen gruppe.

Tabell som viser (alle) eiere og manntallstatus det enkelte år:

År ↑	A	B
2020	105	622
2021	105	770
2022	129	820
2023	135	856
2024	110	810

Tabellen viser en økning på i overkant av 30 % i perioden 2020 til 2024 i antall eiere som er registrert på blad B. Antall eiere manntalsført på blad A utgjør i snitt 13 % av antall eiere manntalsført i perioden 2020-2024, og i 2024 var ca. 12 % av de manntalsførte på blad A.

En åpen gruppe for fiskete etter kveite, med øvre grense for fartøyet på inntil 15 meter, tilsier at det er tilstrekkelig å stå på blad A for ikke å ekskludere mange fartøy.

Fiskeridirektoratet ber om høringsinstansenes syn på et krav om at eier og høvedsmann som deltar i åpen gruppe i fisket etter kveite nord for 62°N må stå på blad B i fiskermanntallet, eller om det er tilstrekkelig at eier og høvedsmann er registrert i fiskermanntallet (A eller B).

Fartøyet egnethet, bemanning og utrustning

Deltakerforskriften stiller inngangsvilkår for å delta i åpen gruppe i det aktuelle fiskeriet, der kravet om et egnet, bemannet og utrustet fartøy er helt grunnleggende.

Fisket etter kveite er et kystnært fiskeri og det kan synes naturlig å tenke at kveitefisket skal være forbeholdt den minste kystflåten. Det kan dermed være grunn til å se på om det i tillegg til bestemmelsen om «*egnet, utstyrt og bemannet*» skal være et krav om det må fiskes med konvensjonelle redskaper. Et slikt vilkår vil ikke få særlig stor betydning, men dersom fisket etter kveite skal være forbeholdt kystflåten bør fangster med trål muligens ikke være tillatt.

Fiskeridirektoratet ber om høringsinstansenes synspunkt på en regel om det skal være et krav at fisket skal foregå med konvensjonelle redskaper.

Krav om at eier må stå om bord

Kravet om at eier selv må være hovedsmann og stå om bord under fisket i åpen gruppe, ble inntatt for alle åpen gruppe-fiskerier i 2018, med gradvis innføring av unntaksbestemmelser ved blant annet sykdom, politiske verv, militærtjeneste og graviditet/fødsel.

I høringen om deltakerforskriften for 2018 var argumentet for å innføre et krav om at fartøyeier må stå om bord i åpen gruppe at fartøyeier kan omgå forbudet mot å fiske mer enn én kvote, ved både å fiske med egen båt og indirekte fiske kvoten som leieskipper på annen eiers fartøy. Sagt med andre ord, ville dette kunne medføre en omgåelse av forbudet om deltakelse i åpen gruppe med mer enn ett fartøy via et proformaarrangement hvor fartøyet i realiteten var eid eller ble drevet av en annen enn fiskeren som formelt er registrert som eier av fartøyet. Slike omgåelser vurderte man kunne undergrave kvotefordelingen i åpen gruppe.

Fiskeridirektoratet antok den gang at et slikt krav ville begrense den faktiske deltakelsen i åpen gruppe, og dermed medvirke til at fiskeuttaket i åpen gruppe ble redusert.

I høringen ga nærmest en samlet næring uttrykk for at det burde være et krav om at eier må stå om bord under fiske i åpen gruppe.

I enkelte fiskerier ble deretter dette kravet fjernet, herunder i 2019 for fisket etter blåkveite. Begrunnelsen for å fjerne kravet i blåkveitefisket var den gang bygget på at en del av fartøyene som deltok i fisket etter blåkveite, ofte var såpass store at det ble operert med ulike skift gjennom kalenderåret. Næringen mente at det ville være urimelig at eier da måtte være om bord under hele blåkveitefisket mens resten av mannskapet avmønstret.

I 2025 er det bare i følgende deltakerregulerte fiskerier (åpen gruppe) hvor det ikke er krav til at eier selv må være hovedsmann om bord under utøvelse av fangst:

- Sei med not sør for 62°N
- Blåkveite
- Lange og brosme
- Reker i Grønlandsk sone
- Lodde (tatt ut av forskriften i 2025)

Antall landinger (2024) – med/uten majoritetseier

Kategori	Antall landinger
Med majoritetseier	4068
Uten majoritetseier	292

Tabellen over viser at for 2024 var 6,7 % av alle landinger av kveite med leieskipper.

Ettersom direktefisket etter kveite nord for 62°N foregår kystnært og primært av fartøy under 15 meter største lengde, er det etter Fiskeridirektoratets syn ikke naturlig å sammenligne kveitefisket med ovennevnte fiskerier. Hensynet til å unngå pro-forma arrangement og hensynet til å få ned ressursuttaket gjør seg gjeldende for kveitefisket. Det var også et sentralt hensyn i 2018 for innføringen av kravet til at eier må stå om bord som høvedsmann under utøvelse av fisket.

Fiskeridirektoratet ber om høringsinstansenes syn på et krav om at eier under utøvelse av fisket selv må stå om bord som høvedsmann.

Eierskapskrav – herunder eventuell overgangsordning

Tabellen under viser hvor høy andel av alle fartøyene som har fisket mer enn 200 kilo kveite i det aktuelle året og som har én majoritetseier. Majoritetseier betyr at det er én enkeltperson som har en eierandel på mer enn 50 % for et fartøy.

↑ År	Antall fartøy	Antall med maj (>50%)	Andel fartøy (maj >50%)	Andel fangst (maj >50%)
2020	885	839	94,8 %	92,4 %
2021	1025	980	95,6 %	92,7 %
2022	1098	1050	95,6 %	92,6 %
2023	1136	1076	94,7 %	93,9 %
2024	1044	1004	96,2 %	96,3 %

Tabellen over viser at av alle fartøyene som har deltatt i fisket etter kveite de siste fem årene, er det 40 fartøy, en andel på 3,8 %, som ikke har en enkeltperson som majoritetseier ved utgangen av 2024.

Majoritetseier – Lengdegruppe 1 – Under 11 m

↑ År	Antall fartøy	Antall med maj (>50%)	Andel fartøy (maj >50%)	Andel fangst (maj >50%)
2020	627	607	96,8 %	97,2 %
2021	751	733	97,6 %	97,7 %
2022	814	793	97,4 %	96,5 %
2023	826	797	96,5 %	95,7 %
2024	775	758	97,8 %	97,5 %

Majoritetseier – Lengdegruppe 2 – 11-14,99 m

↑ År	Antall fartøy	Antall med maj (>50%)	Andel fartøy (maj >50%)	Andel fangst (maj >50%)
2020	258	232	89,9 %	85,6 %
2021	274	247	90,1 %	85,6 %
2022	284	257	90,5 %	87,0 %
2023	310	279	90,0 %	91,4 %
2024	269	246	91,4 %	93,9 %

Vi ser av tabellene over at for fartøy i lengdegruppen under 11 meter er det 2,2 % som ikke har én enkeltperson majoritetseier, og i gruppen mellom 11 og 15 meter er det 8,6 %.

For reguleringsåret 2023 ble det, som nevnt over, innført et krav om én enkeltperson direkte eller indirekte gjennom foretak måtte inneha mer enn 50 prosent av eierandelene i fartøyet for å delta i fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62°N åpen gruppe. En overgangsordning for 2023 åpnet for at fartøy, på visse vilkår, kunne delta uten én fysisk majoritetseier (direkte eller indirekte gjennom foretak). Overgangsordningen ble vurdert forlenget gjennom høring av deltakerforskriften for 2024, men den ble ikke forlenget ut over reguleringsåret 2023.

Begrunnelsen for forslaget om innføring av dette kravet var den gang at en antok at fisketrykket ville gå noe ned, og videre at en slik endring ville føre til at det ble enklere å forholde seg til forbudet mot bruk av leieskipper.

Tallmaterialet som ble brukt i høringen for deltakerforskriften 2023 viste at en slik innstramming ville føre til at 1,2 % av fartøyene ikke ville kunne delta i åpen gruppe i fisket etter torsk, hyse og sei. For fisket etter kveite i åpen gruppe er det ca. 3,8 % av fartøyene som ikke vil kunne delta etter en innføring av slikt vilkår.

Dersom det blir et krav om én enkeltperson er majoritetseier i fisket etter kveite, er det generelt rimelig å ha en overgangsordning som gjør det mulig for aktørene å tilpasse seg nytt regelverk. Det er likevel viktig at en overgangsordning ikke varer for lenge, for å unngå at tilpasning utsettes og at effekten av vilkåret ikke reduseres. Overgangsordningen for torsk, hyse og sei, som vist til over, ble ikke videreført ut over opprinnelig fastsatt periode. Overgangsordning for fangst av kongekrabbe innenfor kvoteregulert område er foreslått avvirket for reguleringsåret 2026.

Fiskeridirektoratet ber om høringsinstansenes syn på et krav om at én enkeltperson direkte eller indirekte gjennom foretak må inneha mer enn 50 prosent av eierandelene i fartøyet, og om det er nødvendig med en overgangsordning slik at rederiene får tid til å tilpasse seg.

4. Innspill til endring i adgangsreguleringen i fisket etter blåkveite

Fiskeridirektoratet har blitt gjort oppmerksom på at det siste året har vært en økning i bruk av leieskipper i fisket etter blåkveite. Vi er også kjent med at det er tilfeller der samme person fisker som høvedsmann for flere fartøy innenfor samme reguleringsår.

I lys av utviklingen i fiskeriet, ønsker Fiskeridirektoratet næringens innspill på om det fortsatt bør være tillatt med leieskipper, eller om det er behov for en endring.

Fisket etter blåkveite er adgangsregulert med en åpen gruppe der det stilles krav om at eier av fartøyet og høvedsmann må være ført på blad B i fiskermanntallet. Videre må fartøyet være egnet, bemannet og utstyrt for å drive fiske etter blåkveite.

Fisket etter blåkveite er regulert med gruppekvoter for kystfartøy og havfiskefartøy, samt maksimalkvoter for fartøy under 28 meter som deltar i direktefisket. Det er i tillegg bifangstregler for konvensjonelle kystfartøy, samt fartøykvote for konvensjonelle havfiskefartøy og trålere.

Direktefisket etter blåkveite for kystfartøy har de siste årene foregått i to korte perioder, vanligvis første periode to-tre uker fra slutten av mai og neste periode i begynnelsen av august. For 2025 var det en periode med start 26. mai, og som ble avsluttet 29. august 2025.

Det er som utgangspunkt ikke tillatt å bruke leieskipper i åpen gruppe, og i disse fiskeriene er det åpnet for å kunne gi dispensasjon i enkelte særlige tilfeller, herunder ved sykdom eller graviditet etc. Hensynet bak en slik regel er å begrense antall fartøy i åpen gruppe og å beskytte kvotegrunnlaget for de som ønsker å etablere seg med eget fartøy.

I enkelte fiskerier ble deretter kravet til at eier måtte stå om bord under utøvelsen av fisket fjernet, herunder i 2019 for fisket etter blåkveite. Noe av begrunnelsen for å fjerne kravet i blåkveitefisket var at en del av fartøyene som deltok i fisket etter blåkveite ofte var av en størrelse der det ble operert med ulike skift gjennom kalenderåret. Næringen mente at det var urimelig at eier måtte være om bord under hele blåkveitefisket mens resten av mannskapet kunne mønstre av. I tillegg ble gjerne fiskeriet etter blåkveite drevet sammen med andre lukkede fiskerier der det ikke var leieskipperforbud.

Det er tillatt å benytte leieskipper i fisket etter blåkveite for kystflåten.

Fisket etter blåkveite har økt i attraktivitet, og samtidig har reguleringen bidratt til å redusere tendensen til kappfiske betydelig. I tillegg har perioden det er tillatt å fiske blåkveite blitt lengre, noe som gir større fleksibilitet for fartøyeier å planlegge fisket. Det kan tilsi at behovet for leieskipper avtar.

Tabell 1: Prosentandel sedler der majoritetseier er skipper, mot prosentandel sedler der majoritetseier ikke er skipper i blåkveitefisket. Det er kun brukt sedler som er fangstet med fartøy som har en majoritetseier. Elektronisk signatur på seddel er brukt som datakilde for skipper.

	% sedler der majoritetseier er skipper	% sedler der majoritetseier ikke er skipper
2023	73	27
2024	79	21
2025	72	28

Tabellen over viser at for 2024, der vi ser på landinger over 200 kilo blåkveite, så var majoritetseier registrert som skipper om bord på fartøyet under fisket for 79 % av landingene.

Fiskeridirektoratet ønsker å få synspunkter og innspill fra næringen på om eier også må være hovedsmann under utøvelsen av fisket etter blåkveite.

5. Konsekvenser av forslagene i høringen

Med virkning fra 2024 ble det innført et innskjerpet eierskapskrav med krav om en fysisk majoritetseier som vilkår for å delta i fangst av kongekrabbe. Det ble samtidig innført en overgangsordning for 2025 slik at eierne skulle få tid til å områ seg. En avvikling av overgangsordningen vil medføre at rederiene som ikke har tilpasset seg hovedregelen, vil måtte tilpasse seg innen 31. desember 2025. Forslaget kan få økonomiske konsekvenser for de aktuelle rederiene. Det er vanskelig å estimere om det kan få noen konsekvenser for nordnorsk og samisk næringsutøvelse som er målbare, ettersom det er tale om en svært liten andel av rederiene som ikke har tilpasset seg.

Med virkning fra 2026 er det lagt frem forslag om adgangsregulering i fisket etter kveite med en åpen gruppe. Det vil trolig begrense deltakelsen i fisket noe, men det er vanskelig å estimere effekten ettersom virkningen vil bero på hvilke vilkår som innføres for deltakelse.

Adgangsregulering av fiske etter kveite i en åpen gruppe vil bety at majoritetseiere får anledning til å delta med ett fartøy i løpet av et reguleringsår.

Med innføring av en regel om at eier må stå om bord som hovedsmann under fisket, vil det etter det vi kan se av sluttseddelregisteret berøre 7,2 % av landingene.

Innføring av et innskjerpet eierskapskrav med krav om én fysisk majoritetseier som vilkår for å delta i fisket etter kveite, vil bety en forenkling av saksbehandlingen. For rederiene vil endringen kunne få økonomiske konsekvenser, men med en overgangsordning for 2026 vil rederiene få tid til å områ seg. Forslaget kan ramme nordnorsk og samisk næringsutøvelse ettersom det i stor grad er mindre kystfartøy som driver direktefiske etter kveite.

Dersom det blir innført et krav om at eier må stå som hovedsmann under utøvelsen av fisket etter blåkveite, kan det medføre økonomiske konsekvenser for leieskipper og rederi som fisker flere kvoter under dagens ordning.

Forslaget vil ellers etter vår vurdering ikke få særskilte økonomiske, administrative eller distriktsmessige konsekvenser.

6. Forslag til ny forskriftstekst om deltakelse i fisket etter kveite

Dersom alle vilkår for adgangsregulering i fisket etter kveite blir innført, foreslås følgende tekst. Den må justeres i tråd med hvilke vilkår som innføres.

Kap XX Fisket etter kveite xxx

§ xx. (ny) (vilkår for å delta i åpen gruppe)

For å delta i åpen gruppe i kystfartøygruppens fiske etter kveite må følgende vilkår være oppfylt:

- a. fartøyet må være registrert i merkeregisteret og ha en største lengde under 11 meter/15 meter/500 m² og fiske med konvensjonelle redskaper.
- b. eier av fartøyet og høvedsmann må være ført i fiskermanntallet/ført i fiskermanntallet på blad A/B.
- c. fartøyet må være egnet, bemannet og utstyrt for fiske etter kveite.
- d. én enkeltperson må direkte eller indirekte gjennom foretak inneha mer enn 50 prosent av eierandelene i fartøyet.
- e. under utøvelse av fangst må eier selv være høvedsmann om bord i fartøyet. Fiskeridirektoratet kan dispensere fra kravet om at eier må stå om bord som høvedsmann dersom
 1. eier har tillitsverv i fiskeriorganisasjon eller offentlig verv, og vervet medfører at eier ikke kan være høvedsmann om bord i fartøyet under utøvelse av fangst, eller
 2. eier er gravid eller har født barn for mindre enn to år siden, eller er i foreldrepermisjon, eller har omsorg for barn med langvarig sykdom, eller
 3. eier er forhindret fra å være høvedsmann om bord i fartøyet under utøvelse av fangst på grunn av sykdom eller skade som vil kreve langvarig rehabilitering. Det er en forutsetning at vedkommende har stått i manntallet i minst ett år før første dag for utbetaling av sykepenger, og at vedkommende oppfylte vilkårene for å delta i åpen gruppe i dette fisket med det samme fartøyet eller fartøyet som det kommer til erstatning for, da sykdommen eller skaden inntraff, eller
 4. eier er i vernepliktig førstegangstjeneste med minst ett års forutgående aktivitet i åpen gruppe, eller
 5. eier har gjennomført skole med studieretning fiske og fangst og skal videreutdanne seg innen fiskerifag, styrmannsskole eller liknende, og har eid og drevet fartøyet i minst 2 år og har vært ført i fiskermanntallet i minst 2 år

§ 32. (endret) (vilkår for å delta i åpen gruppe)

Når vilkårene for deltakelse i lukket gruppe ikke er oppfylt kan fartøy som oppfyller følgende vilkår. For å delta i åpen gruppe i kystfartøygruppens fiske etter rognkjeks i Nordland, Troms og Finnmark må følgende vilkår være oppfylt:

- a. fartøyet må være registrert i merkeregisteret og være under 13 meter største lengde.
- b. eier av fartøyet må være ført i fiskermanntallet.
- c. under utøvelse av fangst må eier selv være høvedsmann om bord i fartøyet. Dersom ingen fysisk enkeltperson direkte eller indirekte innehar mer enn 50 prosent av eierandelene i fiskefartøyet, er det et krav at den aktive fiskeren med størst eierandel står om bord som høvedsmann. Dersom ingen aktiv fisker alene har størst eierandel, er det en av de aktive fiskerne med størst eierandel som må stå om bord som høvedsmann. Fiskeridirektoratet kan dispensere fra kravet om at eier må stå om bord som høvedsmann dersom
 1. eier har tillitsverv i fiskeriorganisasjon eller offentlig verv, og vervet medfører at eier ikke kan være høvedsmann om bord i fartøyet under utøvelse av fangst, eller
 2. eier er gravid eller har født barn for mindre enn to år siden, eller er i foreldrepermisjon, eller har omsorg for barn med langvarig sykdom.
 3. eier er forhindret fra å være høvedsmann om bord i fartøyet under utøvelse av fangst på grunn av sykdom eller skade som vil kreve langvarig rehabilitering. Det er en forutsetning at vedkommende har stått i manntallet i minst ett år før første dag for utbetaling av sykepenger, og at vedkommende oppfylte vilkårene for å delta i åpen gruppe i dette fisket med det samme fartøyet eller fartøyet som det kommer til erstatning for, da sykdommen eller skaden inntraff, eller
 4. eier er i vernepliktig førstegangstjeneste med minst ett års forutgående aktivitet i åpen gruppe, eller

5. eier har gjennomført skole med studieretning fiske og fangst og skal videreutdanne seg innen fiskerifag, styrmannsskole eller liknende, og har eid og drevet fartøyet i minst 2 år og har vært ført i fiskermanntallet i minst 2 år

Dersom krav til at eier må stå om bord som høvedsmann under utøvelsen av fisket etter blåkveite innføres, foreslås følgende endrede bestemmelse:

§ 34. (endret) (vilkår for å delta i åpen gruppe)

For å delta i kystfartøygruppens fiske etter blåkveite nord for 62 grader nord må følgende vilkår være oppfylt:

- a. fartøyet må være under 28 meter største lengde, fiske med konvensjonelle redskaper og være registrert i merkeregisteret.
- b. eier av fartøyet og høvedsmann må være ført på blad B i fiskermanntallet.
- c. fartøyet må være egnet, bemannet og utstyrt for å drive fiske etter blåkveite
- d. under utøvelse av fangst må eier selv være høvedsmann om bord i fartøyet.

Fiskeridirektoratet kan dispensere fra kravet om at eier må stå om bord som høvedsmann dersom

1. eier har tillitsverv i fiskeriorganisasjon eller offentlig verv, og vervet medfører at eier ikke kan være høvedsmann om bord i fartøyet under utøvelse av fangst, eller
2. eier er gravid eller har født barn for mindre enn to år siden, eller er i foreldrepermisjon, eller har omsorg for barn med langvarig sykdom, eller
3. eier er forhindret fra å være høvedsmann om bord i fartøyet under utøvelse av fangst på grunn av sykdom eller skade som vil kreve langvarig rehabilitering. Det er en forutsetning at vedkommende har stått i manntallet i minst ett år før første dag for utbetaling av sykepenges, og at vedkommende oppfylte vilkårene for å delta i åpen gruppe i dette fisket med det samme fartøyet eller fartøyet som det kommer til erstatning for, da sykdommen eller skaden inntraff, eller
4. eier er i vernepliktig førstegangstjeneste med minst ett års forutgående aktivitet i åpen gruppe, eller
5. eier har gjennomført skole med studieretning fiske og fangst og skal videreutdanne seg innen fiskerifag, styrmannsskole eller liknende, og har eid og drevet fartøyet i minst 2 år og har vært ført i fiskermanntallet i minst 2 år

Forslag til endring i bestemmelse om deltakelse i fangst av kongekrabbe innenfor kvoteregulert område – åpen gruppe:

§ 39 (endret) (vilkår for å delta i åpen gruppe)

For å kunne delta i åpen gruppe i kystfartøygruppens fangst av kongekrabbe innenfor kvoteregulert område må følgende vilkår være oppfylt:

- a. fartøyet må være merkeregistrert i Finnmark.
- b. fartøyet må være egnet, bemannet og utstyrt for fangst av kongekrabbe og være på eller over 6 meter største lengde og under 15 meter største lengde.
- c. eier av fartøyet og høvedsmannen må være ført i fiskermanntallet.
- d. eier av fartøyet må være bosatt i Finnmark og ha vært bosatt der de siste 24 månedene, og dessuten være ført i fiskermanntallet i Finnmark og ha vært ført der de siste 12 månedene. I vurderingen av hvor vedkommende er bosatt er de reelle forhold avgjørende, ikke den formelle registreringen i Folkeregisteret.
- e. én enkeltperson må direkte eller indirekte gjennom foretak inneha mer enn 50 prosent av eierandelene i fartøyet.
- f. under utøvelse av fangst må eier selv være høvedsmann om bord i fartøyet. Dersom ingen fysisk enkeltperson direkte eller indirekte innehar mer enn 50 prosent av

eierandelene i fiskefartøyet, er det et krav at den aktive fiskeren med størst eierandel står om bord som høvedsmann. Dersom ingen aktiv fisker alene har størst eierandel, er det en av de aktive fiskerne med størst eierandel som må stå om bord som høvedsmann. Fiskeridirektoratet kan dispensere fra kravet om at eier må stå om bord som høvedsmann dersom

1. eier har tillitsverv i fiskeriorganisasjon eller offentlig verv, og vervet medfører at eier ikke kan være høvedsmann om bord i fartøyet under utøvelse av fangst, eller
2. eier er gravid eller har født barn for mindre enn to år siden, eller er i foreldrepermisjon, eller har omsorg for barn med langvarig sykdom.
3. eier er forhindret fra å være høvedsmann om bord i fartøyet under utøvelse av fangst på grunn av sykdom eller skade som vil kreve langvarig rehabilitering. Det er en forutsetning at vedkommende har stått i manntallet i minst ett år før første dag for utbetaling av sykepenges, og at vedkommende oppfylte vilkårene for å delta i åpen gruppe i dette fisket med det samme fartøyet eller fartøyet som det kommer til erstatning for, da sykdommen eller skaden inntraff, eller
4. eier er i vernepliktig førstegangstjeneste med minst ett års forutgående aktivitet i åpen gruppe, eller
5. eier har gjennomført skole med studieretning fiske og fangst og skal videreutdanne seg innen fiskerifag, styrmannsskole eller liknende, og har eid og drevet fartøyet i minst 2 år og har vært ført i fiskermanntallet i minst 2 år

Med hilsen

Oddny Vibeke Irene Svendsen
seksjonssjef

Gyrid Giæver
seniorrådgiver

Brevet er godkjent elektronisk og sendes uten håndskreven underskrift.

Mottakerliste:

Agder Fylkeskommune	Postboks 788 Stoa	4809	Arendal
Agder Fylkeskommune	Postboks 788 Stoa	4809	Arendal
Bivdu	c/o Inge Arne Eriksen Rødsvingelveien 35	9516	Alta
Buskerud Fylkeskommune	Hauges gate 89	3019	Drammen
Det Norske Maskinistforbund	Postboks 2000 Vika	0125	Oslo
Finnmark Fylkeskommune	Postboks 701	9815	Vadsø
Fiskebåt	Røysegata 15	6003	Ålesund
Innlandet Fylkeskommune	Postboks 4404 Bedriftssenteret	2325	Hamar
Møre Og Romsdal Fylkeskommune	Postboks 2500	6404	Molde
Nord Fiskarlag	Konrad Klausens vei 4D	8003	Bodø
Nordland Fylkeskommune	Postboks 1485 Fylkeshuset	8048	Bodø
Norges Fiskarlag	Postboks 1233 Torgarden	7462	Trondheim
Norges Kystfiskarlag	Postboks 97	8388	Ramberg
Norges Råfisklag Sa	Postboks 6162 Stakkevollan	9291	Tromsø
Norges Sildesalgslag Sa	Slottsgaten 3	5003	Bergen
Norsk Sjømannsforbund	Postboks 2000 Vika	0125	Oslo
Norsk Sjøoffisersforbund	Postboks 2000 Vika	0125	Oslo
Oslo Kommune	RÅDHUSET	0037	Oslo
Pelagisk Forening	Slottsgaten 3	5003	Bergen
Regelrådet	Kartverksveien 21	3511	Hønefoss
Rogaland Fylkeskommune	Postboks 130 Sentrum	4001	Stavanger
Samediggi Sametinget	Ávjovárgeaidnu 50	9730	Karasjok
Sør-Norges Fiskarlag	Postboks 936	6001	Ålesund
Telemark Fylkeskommune	Postboks 2844	3702	Skien
Troms Fylkeskommune	Postboks 6600	9296	Tromsø
Trøndelag Fylkeskommune	Fylkets hus Postboks 2560	7735	Steinkjer
Vestfold Fylkeskommune	Vestfold fylkeskommune Sentralt fakturamottak Postboks 1213 Trudvang	3105	Tønsberg
Vestland Fylkeskommune	Askedalen 2	6863	Leikanger
Østfold Fylkeskommune	Oscar Pedersens vei 39	1721	Sarpsborg

Kopi til:

Nærings- og fiskeridepartementet	Postboks 8090 Dep	0032	Oslo
----------------------------------	-------------------	------	------

Vedlegg

Vedlegg

Bestilling - Høring av deltakerforskriften for 2026 mv.

Tilleggsbestilling - Høring av deltakerforskriften for 2026 mv.

